

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

15 Aralık 2022 tarihinde, Muğla İl Jandarma Komutanlığı tarafından, çeşitli uyruklardan 144 düzensiz göçmen yakalanmış ve Muğla Ula Geri Gönderme Merkezi'ne götürülmüşlerdir. 142 düzensiz göçmen salıverilmesine karşın İranlı Kürt siyasi aktivistlerden H.M ve S.M çifti geri gönderme merkezinde tutulmaktadır. İran'da 2017 yılında pahalılığa karşı başlayan protestolarda hayatını kaybeden akrabalarının cenazesini almaya gittiklerinde çekilen görüntüler üzerine, protestolara katıldıkları iddiası ile H.M ve S.M. hakkında idam kararı verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 54. Maddesi gereğince haklarında idari gözetim kararı alınmış, avukatlarının, idari gözetimin sonlandırılması amacıyla sulh ceza mahkemesine yaptığı başvuru; "kişilerin kaçma kaybolma riskleri olduğu gözetildiğinde idari gözetimde kamu yararı vardır" denilerek talepleri reddedilmiştir. Avukatları, H.M. ve S.M.'nin haklarında idam cezası bulunduğu için geri gönderildiklerinde yaşamlarını yitireceklerini belirtmektedir. Ayrıca, avukatları; Muğla Ula Geri Gönderme Merkezine yaptığı ziyaretten sonra müvekkillerinin pek çok hak ihlali yaşadıklarını iddia etmektedir.

- Ula Geri Gönderme Merkezi'nde avukat görüşme odası ve sağlık odası aynı odadadır. Yaptığı ziyaret sırasında ilk görüşmeyi bu odada yapabilmiş ama masada bilgisayar bulunduğu için masayı kullanmasına izin verilmemiştir. 2. ziyarette ise sağlık incelemesi yapıldığı için görüşmeyi koridorda yapması istenmiş, jandarma ve güvenlik görevlilerinin içinde görüşme yapmak zorunda kalmıştır.
- Jandarma, geri gönderme merkezlerinin bir ceza evi olmaması ve idari bir kurum olması sebebiyle yalnızca dış güvenliği sağlamakla görevlidir. İç düzenden ise memurlar ve özel güvenlik görevlileri sorumludur. Ancak, Muğla geri gönderme merkezinde Jandarmanın içeriden de sorumlu olduğu görülmektedir. Müvekkilleri getirilirken birden fazla Jandarma görev almıştır. Kurallara aykırı olan bu durum,

Türkçe konuşamayan ve geri gönderme merkezinin kurallarına hakim olmayan kişiler için çok kafa karıştırıcı olmaktadır.

- Uluslararası koruma başvurusu yapmak isteyen müvekkillerinin dilekçesi evrak kayıt sistemi olmadığı gerekçesiyle alınmamıştır. Manisa İl Göç İdaresi'ne dilekçeyi götürmesi istenmiştir. Koruma başvurusu, bireysel yapılması gereken bir başvurudur. Bu sistemin bu kadar önemli bir kurumda olmaması kabul edilemez.
- Müvekkillerinin dosyalarına ziyaretinden 2 gün sonra ulaşabilmiştir. Erkek müvekkili H.M.'nin dosyasında Farsça ve Türkçe, İran'a e dönmek istediğini ve dava haklarından feragat ettiğini belirten "gönüllü geri dönüş evrakı" imzalatıldığını görmüştür. Evrakta tercüman eşliğinde imzalandığı yazılmış olsa da tercüman imzası yoktur. Müvekkilleri kendisi hiç okutmadan kendisine birçok belge imzalatıldığını bunun ne olduğunu bilmediğini söylemiştir. Belgeyi daha sonra kendi tercümanları çeviri yaptığında ise Farsçası ile Türkçesinin uyumlu olmadığı görülmüştür. S. M, imzalamadığı halde belge dosyasına eklenmiştir.
- Müvekkillerini 23 Aralık 2022 tarihinde ziyaret ettiğinde, göç idaresinden bir yetkilinin geldiğini ve müvekkilleriyle "görüşeceğini" tesadüfen öğrenmiştir. Mülakata avukat olarak katılma talebi "mülakata avukat almıyoruz" gerekçesiyle reddedilmiştir. Uluslararası koruma başvuru işlemleri ve mülakat sırasında avukat talep etmek haktır. Kanunda açıkça düzenlenmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- 144 düzensiz göçmenden sadece H.M.ve S. M. çiftinin serbest bırakılmamasının gerekçesi nedir?
- 2- Haklarında idam kararı bulunan H.M. ve S.M'nin İranlı Kürt aktivist olmaları nedeniyle ayrımcılığa uğradıkları iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 3- H.M.ve S. M.'nin tek bir yakının dahi kendilerini ziyaret edemediği, avukatlarıyla konuşmalarının bile dinlendiği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 4- H.M.'ye, ülkesine dönmek istediğini ve dava haklarından feragat ettiğini belirten, gönüllü geri dönüş evrakını zorla imzalatırıldığı iddiasına ilişkin inceleme başlatacak mısınız? Hakkında idam cezası kararı veren biri neden gönüllü geri dönüş evrakını imzalamak zorunda kalmıştır?

769/10

5- H.M. ve S.M. göç idaresinden yetkili ile yaptığı mülakata neden avukatı alınmamıştır? Yasal olarak, uluslararası koruma başvuru işlemleri ve mülakat sırasında avukat talep etmek haklarını kullandırılmamasının gerekçesi nedir?

6- H.M. ve S.M.'nin yaşam haklarının korunması amacıyla, sığınma hakları sağlanacak mıdır?

7- Ula Geri Gönderme Merkezi'nde avukat görüşme odası ve sağlık odası aynı oda olmasının gerekçesi nedir? Bu durumun yarattığı mağduriyeti gidermek için çalışmanız olacak mıdır?

8- Ula Geri Gönderme Merkezi'nde Jandarmanın, hukuka aykırı bir şekilde iç düzeni sağlamasının, memurların ve özel güvenlik görevlilerinin görev yapmamasının gerekçesi nedir?

9- Ula Geri Gönderme Merkezi'nde Uluslararası koruma başvurusu yapmak isteyen kişilerinin dilekçesinin evrak kayıt sistemi olmadığı gerekçesiyle alınmadığı iddiaları doğru mudur? Burada kalanlar, bireysel yapılması gereken uluslararası koruma başvurusunu ya da başka konuda taleplerini içeren dilekçeleri ne şekilde verebilmektedir?

10- Ula Geri Gönderme Merkezi'nin 2022 denetim bulguları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

11- Türkiye'de son 5 yıl içerisinde kaç göçmen sınır dışı edilmiştir? Bunlardan kaç kişi gittiği ülkede tutuklanmıştır? Bunların takibi ne şekilde yapılmaktadır?